

JOHN HIATT

“TERUGKIJKEN IS TE PIJNLIJK”

ALTIJD KLONK HIJ OUDER DAN HIJ WAS. AL OP ZIJN DEBUUTALBUM HANGIN' AROUND THE OBSERVATORY UIT 1974 SCHOOL IN DE JONGEN VAN 22 EEN OUDE ZIEL MET DE STEMBANDEN VAN EEN MAN OP LEEFTIJD. NU HIJ OP 66-JARIGE LEEFTIJD MET ZIJN 23E ALBUM THE ECLIPSE SESSIONS OP ZAK ZIJN MUZIKALE BALANS OP-MAAKT, PLUKT HIJ DAAR DE VRUCHTEN VAN. “IN FEITE IS ER QUA WERKETHIEK BIJ MIJ NIETS VERANDERD. IK WIL NOOIT RUSTIG AAN DOEN. MAAR DAT OUD WORDEN KAN ME GESTOLEN WORDEN”.

DOOR LUDO DIELS

Laat ik meteen toegeven dat ik een fan ben van John Hiatt. Meermaals heb ik hem gesproken, door de jaren heen. Meestal kort. De eerste ontmoeting was in muziekcentrum Vredenburg in Utrecht in 1987. BRING THE FAMILY was net uit. Hiatt bleek griepigerig die middag. Hij droeg een spijkerbroek en een blauw hemd. De interviewer en ik hadden ons speciaal in het zwart gestoken. “*You are dressed for the occasion*”, zei de zanger vriendelijk lachend toen we backstage tegenover hem zaten. Zelf had hij zwart als handelsmerk nog maar net van zich afgeworpen. En wat belangrijker was, hij verkeerde in goeden doen. Drugs, drank en de neerwaartse spiraal van zijn carrière en leven waren voorbij. Niet voorgoed, zou later blijken, maar de goot en het zwarte gat zou hij nooit meer zien. Hij speelde die avond de sterren van de hemel, druipend van het koortszweet. Voor mij was een held geboren. Ik ben hondstrouw als het om muziek gaat. John Hiatt heeft beslist mindere albums gemaakt dan zijn meesterwerken BRING THE FAMILY en SLOW TURNING (1988). Zijn shows – zeker die van de begin jaren negentig – leken soms zelfs wat flauw en ongeïnspireerd. Toch bleef hij voor mij fier overeind. Steeds weer kwam hij met liedjes over de zelfkant, familiegeluk, vastgelopen levens en liefdes. Nooit sentimenteel, altijd openhartig, en bovenal ontroerend. En geregeld perste hij er warempel weer een juweel van een album uit, zoals CROSSING MUDDY WATERS (akoestisch opgenomen, 2000), SAME OLD MAN (2008), THE OPEN ROAD (2010) en DIRTY JEANS AND MUDSLIDE HYMNS (2011). Elk van zijn albums bevat sowieso minimaal één lied dat zich vasthecht aan je ziel. Dat is op THE ECLIPSE SESSIONS, zijn nieuwe, niet anders. Hiatt staat voor solide vakwerk. Een liedsmid van het zuiverste water.

Schampen

Helden mogen zo nu en dan van hun voetstuk vallen, ze kunnen tegen een stootje. Ik ben allergisch voor zoetsappig familiegeluk in muziek. De albumtitel BRING THE FAMILY had dus alle schijn tegen. De nummers echter schampen het geluk. Ze vertellen hoe lang het duurt van iemand te houden, en ze gaan over vertrouwen hebben in jezelf en in die ander, over de wonderlijke magie van een zonsongang in *lippenstiftkleur* en alleen zijn in de duisternis terwijl de optrekkende alcohol dampen stinken als de hel. In dat album, dat hij wegens geldnood in slechts vier dagen opnam met zijn vrienden Ry Cooder, Jim Keltner en Nick Lowe als begeleiders, tref je de nucleus van Hiatt's

songwriting. De gebruikssporen van het leven vormen steeds het vertrekpunt. Hiatt noemt BRING THE FAMILY het eerste album dat hij nuchter opnam en waarin hij de zelfmoord van zijn eerste vrouw, zijn persoonlijke ontboezemingen als alcoholist, junkie en alleenstaande vader, en zijn wederopstanding met een nieuwe liefde bezong. Hel, verdoemenis en verlossing gevat in één album. Elk liedje treft de roos. Het afsluitende *Have A Little Faith In Me* is zijn enige serieuze hit in Nederland. In 2017 stond het op plek 860 in de Top 2000. Er is een tijd vóór en een tijd na BRING THE FAMILY. Het is zijn magnum opus.

IN DE LIEDJES VAN HIATT MOET HARD WORDEN GEKNOKT VOOR HET GELUK

In Hiatt's oeuvre hebben lieve liedjes vaak rauwe rafelranden. Hij is een meester in het neerzetten van maniakale personages. Als de gezapigheid van het burgermansbestaan zich onverbiddelijk aandient, worden Ferrari's uit het Barbiehuis aan flarden geschoten (*The Wreck Of The Barbie Ferrari*), en is het stevig zuipen (*Buffalo River Home*) en ruzie zoeken in kroegen waar het bier warmer is dan de blik van de vrouw op de barkruk (*Icy Blue Heart*). In de liedjes van Hiatt is het hard knokken voor het geluk. Ieder personage heeft wel eens een blauwtje gelopen en gaat gebutst en gedeukt door het leven. Herkenbare thema's voor mensen met levenservaring. Volwassen muziek voor iedereen die wel eens van een verboden vrucht heeft geproefd of vatbaar is voor de meest onoriginele zonde (*The Most Unoriginal Sin*). Onrust en berusting lopen als een rode draad door zijn liedjes.

Warm

In de Lage Landen geniet John Hiatt sinds het begin van zijn loopbaan een grote populariteit. Al wanneer hij in 1979 voor het eerst komt als voorprogramma van Southside Johnny & The Asbury Jukes raakt hij bij het publiek in Paradiso een gevoelige snaar. Een jaar later herhaalt hij zijn succes in de begeleidingsband van Ry Cooder. Vanaf dat moment is zijn naam hier gevestigd. Gevraagd naar de eerste >>

foto Jim McGuirte

>> Nederlandse herinnering komt altijd de warme receptie van zijn liedjes door het publiek bovendrijven, en het feit dat hij zijn gage erdoorheen jaste aan drank en coke.

SLUGLINE (1979) vestigt met het aanstekelijke nummer *Radio Girl*, het later door The Neville Brothers gecoverde *Washable Ink* en het titelnummer enige aandacht op Hiatt. Op TWO BIT MONSTERS (1980) is het prijsnummer de rocker *Pink Bedroom*, met het *Cherry, Cherry*-Neil Diamond-intro. *Across The Borderline*, dat Hiatt in 1982 samen schreef met Ry Cooder en Jim Dickinson voor de film *The Border*, wordt opgepikt door onder anderen Willie Nelson en Bruce Springsteen. Zijn muziekstijl uit die beginperiode valt moeilijk te categoriseren. Een zweem Elvis Costello, Joe Jackson en *new wave* zijn te ontwaren, maar ook een vleug country en stevige rock zoals in *The Usual* van WARMING UP TO THE ICE AGE (1985) - in 1987 nog gecoverd door Bob Dylan voor de film *Hearts Of Fire*. Commercieel succes blijft uit.

Op RIDING WITH THE KING (1983) lijkt John Hiatt zijn vorm te hebben gevonden: stevige rockers afgewisseld met solide ballades. Muziek die zich bevindt op het kruispunt van blues, folk, rock en country. De belichaming van americana. Je zou hem als songwriter kunnen plaatsen tussen Randy Newman en Bruce Springsteen. Een verhalenverteller. Soms sarcastisch, soms één en al gevoel. Vooral anderen spinnen garen bij zijn nummers. Goed twintig jaar na Hiatt's versie hebben B.B. King en Eric Clapton een hit met *Riding With The King*.

Tweemaal speelde hij op Pinkpop. De laatste keer in 1989, toen hij en zijn vierkoppige band (The Goners plus achtergrondzangeres Ashley Cleveland) speciaal waren overgevlogen voor dit ene optreden op de toenmalige Draf- en Renbaan in Landgraaf, het huidige Pinkpop-terrein Megaland. Ik sprak hem in het nabijgelegen hotel Erenstein en ging de avond voor het optreden met hem en de band naar een plaatselijk restaurant. Bonnie Raitt had net een hit met zijn *Thing Called Love* op haar succesvolle album NICK OF TIME. "*It's great that Bonnie covered this. It helped to put new tyres on the tour-bus.*" Hiatt was bescheiden over zijn eigen succes. Een dankbaar man. Het tij leek gekeerd. "*This is just about all the success I can handle right now.*"

Werk

Na een onrustig muzikantenbestaan waarbij hij vanuit Indiana naar Nashville verhuisde en een poos in Los Angeles woonde, is hij nu alweer decennia thuis in Nashville. Zijn dochter Lilly kent een zeker succes als singer-songwriter en hijzelf doet enkel waar hij zin in heeft. "Muziek maken is mijn werk. Ik beleef er veel plezier, maar het is en blijft werk. Je moet er op het juiste moment zijn om het vuur te vangen." Of zoals Guy Clark het zo treffend stelde in de prachtige documentaire die Bram van Splunteren in 1987 voor de VPRO over Hiatt maakte: '*You gotta be there with your pencil sharpened and your guitar tuned*'.

In 2015 sprak ik hem kort in Utrecht na het optreden op het festival Roots In The Park. Hij zei het rustiger aan te willen doen. Niet meer elk jaar een album en een lange tour. "Ik wil minder shows spelen maar wel betere. Zo'n lange tournee maakt dat het wel eens op de automatische piloot gaat. Dat wil ik niet meer en dat verdragen mijn liedjes evenmin. De jaren beginnen te tellen." Rugpijnen en in de jaren negentig een operatie aan zijn keel hebben hem doen inzien dat het lijf zijn grenzen stelt. Maar het spelplezier en de behoefte muzikale verhalen te vertellen, zijn onverminderd groot. ■

Het telefonische interview met John Hiatt vindt plaats terwijl hij zich opmaakt voor de nieuwe tour, die begint als op 12 oktober THE ECLIPSE SESSIONS verschijnt. Hij is goed geluimd, zoals gebruikelijk, maar laat het achterste van zijn tong niet zien. En over vroeger praat hij al liever helemaal niet: "*Too painful, haha.*" Liever heeft hij het over de nieuwe nummers van zijn jongste album. Om Hiatt's wezen te doorgronden, moet je zijn muziek beluisteren. THE ECLIPSE SESSIONS is als album representatief voor een goede Hiatt. Het klimmen der jaren verbergt hij niet. Je hoort een gedreven musicus met liedjes die de tand des tijds moeiteloos moeten kunnen doorstaan.

Was het niet vreemd eerst met The Goners op pad te gaan voor de jubileumtour terwijl je met The Eclipse Sessions kennelijk al in 2017 klaar was?

"Je hebt gelijk. Ik ben normaal niet zo van het terugkijken. THE ECLIPSE SESSIONS hebben we opgenomen in de zomer van 2017. In oktober was het helemaal klaar. Eigenlijk wist ik aanvankelijk niet of mijn probeersels zouden uitmonden in een volledig album. Ik werk min of meer onafgebroken aan liedjes. Ik speelde kort met de gedachte een soort soloplaat te maken, in de geest van CROSSING MUDDY WATERS. Maar opeens had ik de indruk dat ik iets had waarbij een band niet zou misstaan. Op bas speelt Patrick O'Hearn, op drums Kenneth Blevins en ik speel gitaar. Ons 'geheime ingrediënt' is echter Yates, de zoon van producer Kevin McKendree. Hij is opgegroeid in de studio van zijn vader bij Nashville. Hij zette 's avonds als wij naar huis waren de gitaarpartijen neer. Behalve op *All The Way To The River* speelt hij op alle nummers gitaar. Ongelooflijk talent, die knaap. We hebben het hele album in maar vier dagen opgenomen. Die zonsverduistering van augustus 2017 viel precies tijdens de opnamesessies, vandaar de titel.

De afspraak met The Goners op tournee te gaan voor het dertigjarig jubileum van SLOW TURNING stond echter al een tijd vast. Omdat ik bij de planning van die tour nog niet wist of ik wel met een nieuw album zou komen, heb ik het nieuwe materiaal nog even niet live kunnen spelen. Ik moest de release van het nieuwe album uitstellen tot na de tour. Dat was voor mij nieuw. Normaal is het inderdaad de bedoeling op pad te gaan met nieuw materiaal."

Ouder worden is wel een onderwerp op de nieuweling. Ben je daar veel mee bezig?

Lachend: "*I am pissed for getting older. But there is no damn thing you can do against it.* Ik merk het natuurlijk wel. Inmiddels ben ik 66. Een aantal generatiegenoten is al overleden. Dat is een vreemd gevoel. Een voordeel van ouder worden is wel dat je niet meer zo de behoefte voelt je te bewijzen. Als ik zo terugkijk op mijn loopbaan, iets wat ik trouwens zelden doe, mag ik zeker niet ontevreden zijn."

Waarom kijk je niet graag terug? Ik vind dat op jouw nieuwe album een paar nummers staan die zo uit de oude Hiatt-doos hadden kunnen komen.

"Terugkijken is voor mij een te pijnlijke aangelegenheid. Ik kijk liever vooruit. Dat heb ik eigenlijk altijd gedaan. Dat is mijn manier om positief te blijven. Och ja, en misschien ga ik op sommige nummers wel even terug naar mijn oude *angry young man*, dat kan best, maar dat gebeurt dan onbewust. Ik heb vroeger afgesloten. Ik ben een man met haast. De tijd hijgt in mijn nek. Zoals de dichter Dylan Thomas het zo mooi stelde: *Do not go gentle into that good night. Rage, rage against the dying of the light.*"

Hoe typeer jij jouw nieuwe album?

"Het zit goed in elkaar, denk ik. Ik heb ruim de tijd genomen. Voorganger TERMS OF MY SURRENDER dateert van 2014. De nummers op dit

album zijn goed overdacht. Er zat geen druk op. Zo heb ik de liedjes laten rijpen. Verder is het qua productie eenvoudig. Geen gekke dingen, *straight ahead*." Lachend: "Het zal je niet verwonderen: ik ben er trots op."

De personages in jouw liedjes zijn vaak gebroken mensen, of in ieder geval hebben ze een paar krassen op hun ziel. Waar haal je die mensen vandaan?

"Mijn liedjes zijn gefictionaliseerde verhalen van het leven. Natuurlijk put ik uit eigen ervaring. Ik herinner me nog mijn zussen en mijn broer in ons ouderlijk huis in Indiana. Dat neem je mee. Maar ook de ervaringen van anderen zijn bruikbaar materiaal voor een lied. In feite gaat mijn muziek om de *living condition*. Maar het is allemaal fictie."

Je teksten bezitten vaak een literaire kwaliteit. Zeker met de Nobelprijstoekening aan jouw grote voorbeeld Bob Dylan is enige discussie ontstaan of een liedtekst wel poëzie is. Dylan zelf vindt een liedtekst vooral een liedtekst, geen poëzie.

"Dat ben ik dan roerend met Bob eens. Ik lees graag poëzie, maar mijn liedteksten zijn bedoeld om te worden gezongen. Ze ontleen hun zeggingskracht aan de muziek. Je kunt ze in feite niet isoleren van de context van de muziek. Poëzie staat op zichzelf. Dat is een volslagen ander metier. Natuurlijk kunnen teksten wel een zekere literaire kwaliteit hebben, maar dat is iets anders dan een op zichzelf staande tekst, laat staan poëzie."

Hoe gaat je nieuwe tour er uit zien? Weer met The Goners?

"Ik wil er een solotour van maken. Liedjes met alleen mij op gitaar. Zo denk ik er nu over. Met Lyle Lovett doe ik iets soortgelijks al jaren. Dat format bevalt me. Ik speel dan wat de sfeer van de avond me ingeeft. Dat houdt het ook voor mij spannend. Eind dit jaar of begin 2019 wil ik naar Europa komen. Daar verheug ik me op."

Als iemand jouw muziek niet zou kennen, welke albums zou je hem dan aanraden te beluisteren?

"God, dat is moeilijk te beantwoorden. Uiteraard vind ik mijn nieuwste album mijn beste. Maar laat me even nadenken... Ik zou beginnen met

BRING THE FAMILY. Dat hebben we in een vloek en een zucht in vier dagen live opgenomen. Het heeft de toon gezet voor mijn muzikale koers. Ry Cooder, Jim Keltner, Nick Lowe en ik wisten dat we weinig tijd hadden. Die druk gaf het een *sense of urgency*. Iedereen was op dat moment in topvorm. Het was een groot geschenk dat album te maken. Het was het licht aan het eind van de tunnel, in zekere zin mijn muzikale bevrijding. Dan zou ik SLOW TURNING kiezen. Dat gaat over jonge liefde en mijn hervonden familiegeluk. Dankzij The Goners heeft het een *southern* klank. In die zin wijkt het af van BRING THE FAMILY. Die zuidelijke klank was iets waarnaar ik al een tijd op zoek was. CROSSING MUDDY WATERS behoort ook tot mijn favorieten. Ook dat album hebben we met z'n drieën live opgenomen. Geen drums. Het pakte goed uit. Mooie liedjes over het leven."

Veel mensen hebben jouw nummers opgenomen. Van Eric Clapton tot Iggy Pop, en van Joe Bonamassa tot Dave Edmunds en Paula Abdul. Wat vind je de beste versies?

"Ook weer moeilijk te beantwoorden. Ik vind het eigenlijk altijd wel mooi als een andere artiest met mijn nummer aan de haal gaat. Toen B.B. King en Eric Clapton *Riding With The King* opnamen gaf me dat een gigantische kick. Maar *Icy Blue Heart* door Emmylou Harris vind ik ook prachtig. *Thing Called Love* van Bonnie Raitt ligt me na aan het hart. Net als Willie Nelson's versie van *Most Unoriginal Sin*."

Hoe verklaar je jouw succes in Nederland?

"Zelfs toen ik in de USA nog geen vlieg aantrok, was ik in Nederland al bekend. Dat heeft me altijd goed gedaan. De aandacht die mijn muziek bij jullie en ook in België geniet, is geweldig. Ik voelde meteen de eerste keer dat ik er kwam dat er een *connection* was. Ook mijn samenwerking met Ry Cooder in 1980 heeft mijn loopbaan veel goed gedaan."

Over Ry Cooder gesproken. Zie je hem nog wel eens?

"Weinig, moet ik zeggen. Maar het toeval wil dat ik een paar dagen geleden uit het niets een mail van hem kreeg. Ik ben benieuwd wat daar uit gaat komen." ■